

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yhdenntyn meripolitiikan varojen monivuotinen käyttösuunnitelma vuosille 2023-2025

Kuva: Jan Ekebom

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Meripolitiikan varojen käytön yleiset periaatteet ja tavoitteet	3
2.1. Tuen myöntäminen yhdenmety meripolitiikan toimenpiteisiin	3
2.2. Tuen pääasialliset kohderyhmät.....	4
2.3. Tuen enimmäismäärä.....	4
3. EMKVR meripolitiikan varojen hallinnointi ja käyttö.....	4
3.1. Hakumenettelyyn perustuvan hankerahoituksen hallinnointi.....	5
3.2. Käyttösuunnitelmassa määritellyt ilman hakumenettelyä toteutettavien hankkeiden valinta.....	6
3.3. Hankkeiden raportointi	6
4. Kansallisen meripolitiikan varojen kohdentamisen teemat vuosina 2023-2025	6
4.1. Meriosaaminen.....	6
4.2. Merialueiden valvonta ja rannikkovartiostoyhteistyö	7
5. Meripolitiikan toimenpiteiden rahoitussuunnitelma ja käyttökohteet vuosina 2023-2025.....	7
5.1. Tunnistetut kehitystarpeet.....	8
6. Toimet, joilla taataan yhdenvertaisuus, osallistavuus ja syrjimättömyys	28
Liite 1: EMKR ohjausryhmän puheenjohtaja, sihteerit ja jäsenet	29

1. Johdanto

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen toimintaohjelman 2021-2027 meripolitiikkaa koskevan toimintalinjan erityistavoitteena on vahvistaa kestävästi merten ja valtamerien hoitoa edistämällä meriosaamista, merialueiden valvontaa tai rannikkovartiostoyhteistyötä. Erityistavoite jakautuu kolmeen teemalliseen toimenpidekokonaisuuteen. Nämä ovat 1) meriosaaminen (a. Luonto- ja lintudirektiivien mukaisten seuranta, alueiden nimeämistä ja hallintaa koskevien vaatimusten täyttäminen, b. merialuesuunnittelun tukeminen, c. tietojen laadun ja jakamisen parantaminen Euroopan meripoliittisen seurantakeskuksen ja tietoverkon (EMODnet) kautta), 2) merialueiden valvonta ja 3) rannikkovartiostoyhteistyö.

Rahaston toimintakausi 2021-2027 on meripolitiikan rahoituksen osalta jaettu kahteen käyttösuunnitelmaan. Molemmat käyttösuunnitelmat koskevat Manner-Suomea. Ahvenanmaa vastaa sen hallinnoiman meripolitiikkarahoituksen kohdentamisesta itsenäisesti itsehallintolain mukaisesti.

Tässä valtioneuvoston kanslian hyväksymässä monivuotisessa käyttösuunnitelmassa määritetään EMKVR:n Suomen toimintaohjelman ensimmäisen kolmivuotiskauden 2023-2025 yhdennetyn meripolitiikan varojen käyttökohteet, kriteerit, käytön suuntaamisen periaatteet, ajallinen jakautuminen sekä varojen hallinnointiin sovellettavat hallinnolliset menettelyt.

Toimintakauden jälkimmäiselle puoliskolle 2026 alkaen laaditaan erillinen käyttösuunnitelma. Toisen jakson aikana hankerahoituksen saaneille hankkeille voidaan myöntää jo hakuvaiheessa 2+ 1 vuotta hankeikaa (lisävuosi vuoden 2028 loppuun), mutta tällöin hankkeen/hankkeiden on jo vuoden 2027 lokakuun loppuun mennessä raportoitava kuinka paljon hankevaroja hanke käyttää lisävuoden aikana. Vuonna 2028 ei myönnetä uusille hankkeille hankerahaa.

Käyttösuunnitelma on laadittu laajapohjaisesti meriasioita käsittelevien ministeriöiden edustajien muodostamassa ohjausryhmässä (liite 1).

2. Meripolitiikan varojen käytön yleiset periaatteet ja tavoitteet

Erityistavoitteesta rahoitetaan pääosin kotimaahan kohdistuvia toimenpiteitä. Toimenpiteistä voidaan kuitenkin rahoittaa toimia, jotka liittyvät Itämeren tai EU-tason yhteistyöhön. Näissäkin tapauksissa Suomen ohjelmasta maksettava rahoitus kohdistuu Suomen alueelle tai suomalaisille toimijoille. Se voi kuitenkin pitää sisällään kohtuullisissa määrin kansainvälisten hankkeiden koordinointiin liittyviä kustannuksia, jos ohjausryhmä näin päättää, ja osuus täyttää EMKVR varoille asetetut kriteerit.

Mikäli EMKVR:n Suomen toimintaohjelmasta tuettu toimenpide suoritetaan ilman hakumenettelyä valtion virastojen toteuttamana hankintana tai virastojen toisilleen tarjoamana palveluna, niin tällaiset hankinnat jäävät julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) soveltamisalan ja kilpailuttamisvelvoitteen ulkopuolelle, koska hankintasopimus on luonteeltaan yksityisoikeudellinen sopimus kahden erillisen oikeushenkilön välillä. Varallisuus oikeudellisissa suhteissa ministeriö sekä muut laitokset ja virastot eivät ole omia erillisiä oikeushenkilöitä vaan osa Suomen valtio -nimistä oikeushenkilöä.

2.1. Tuen myöntäminen yhdennetyn meripolitiikan toimenpiteisiin

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 17 §:n mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää tukea erityisasetuksen 31–34 artikloissa tarkoitetuille toimenpiteille valtioneuvoston kanslian vahvistaman käyttösuunnitelman perusteella.

Käyttösuunnitelman sisällöstä sovitaan valtioneuvoston kanslian asettamassa meriasioita käsittelevien ministeriöiden edustajien muodostamassa ohjausryhmässä. Jos asiaa ei voida ratkaista yksimielisesti, valtioneuvoston kanslia päättää ratkaisusta enemmistön kannan mukaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi poiketa käyttösuunnitelmasta vain, jos tuen myöntäminen olisi Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön vastaista taikka sen käytössä olevat määrärahat eivät riitä tuen myöntämiseen.

Jos käyttösuunnitelmassa kuvattu rahoitus myönnetään lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun määräaikaisen hakumenettelyn puitteissa, tuettavien hankkeiden valinnassa noudatetaan, mitä 17 § 2 ja 3 momentissa on säädetty.

2.2. Tuen pääasialliset kohderyhmät

Tuen saajina voivat olla tutkimuslaitokset, yliopistot, Rajavartiolaitos, Metsähallituksen Luontopalvelut sekä Eräpalvelut, maakuntaliitot, kunnat, merialueiden valvontaan ja rannikkovartiostotoimintoihin osallistuvat viranomaiset, sekä muut julkiset tai yleishyödylliset toimijat.

2.3. Tuen enimmäismäärä

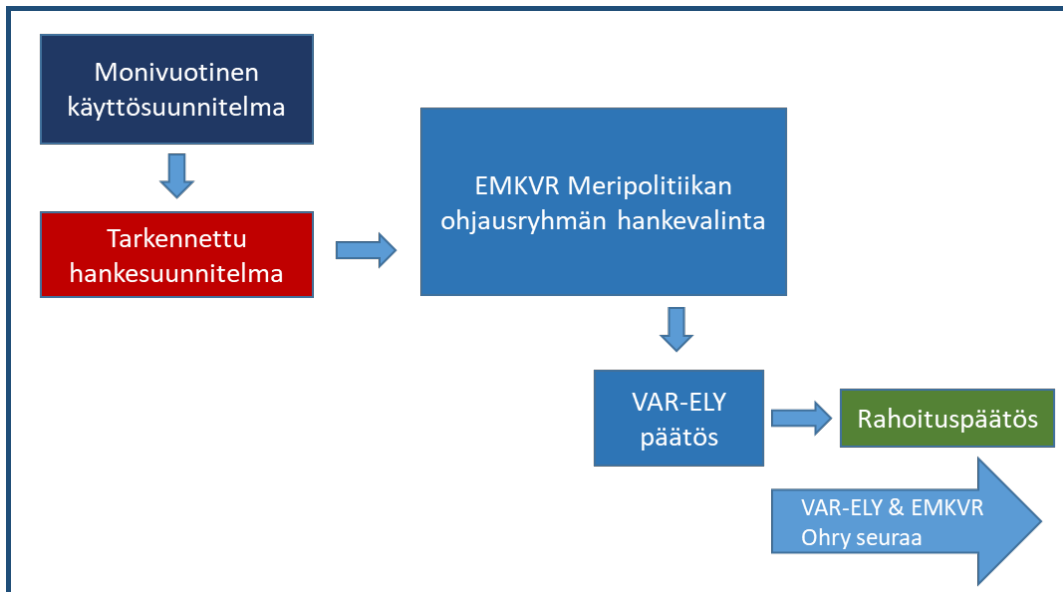
Tuen enimmäismäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksessa 2022/757 Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain 997/2021 nojalla, että yleishyödyllisissä kehittämis- ja investointihankkeissa sekä viranomaisten toteuttamissa hankkeissa tuen määrä on enintään 80 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, jollei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Muissa kuin yleishyödyllisissä kehittämissankkeissa tuen määrä on enintään 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, mutta kuitenkin enintään 200 000 euroa.

3. EMKVR meripolitiikan varojen hallinnointi ja käyttö

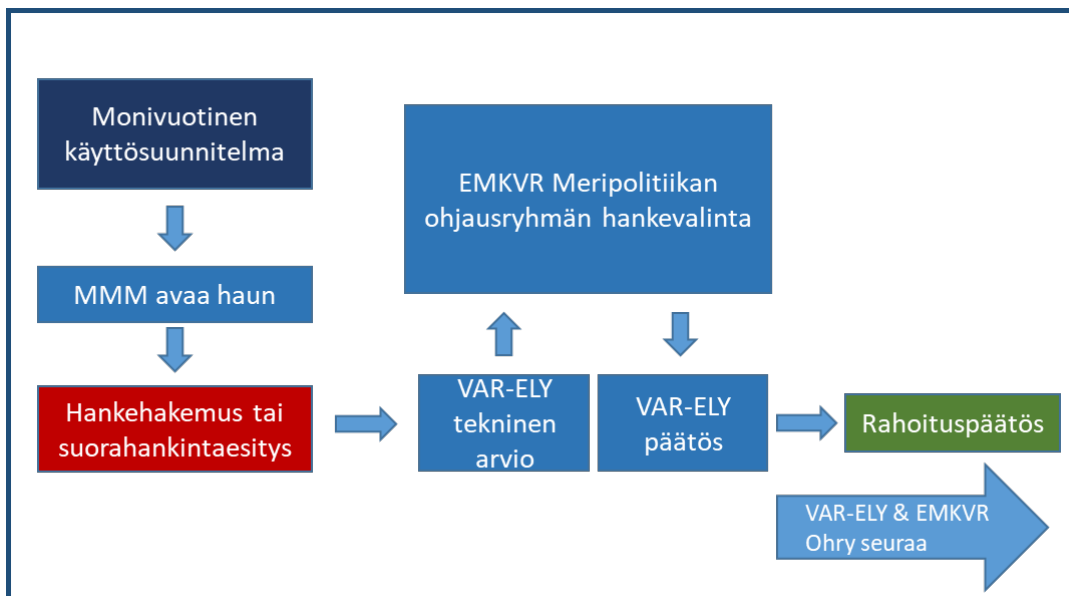
Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 997/2021 4 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä kehittämis- ja hallintokeskus toimivat yleisasetuksen 71 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuina välittävinä toimieliminä. Mainitut viranomaiset toimivat myös valtionavustuslain 4 §:n 1 kohdassa tarkoitettuina valtionapuviranomaisina. Välittävä toimielin vastaa toimialueellaan tuen myöntämiseen, maksamiseen ja seurantaan liittyvistä tehtävistä.

Lain 13 § toisen momentin mukaan tukea haetaan jatkuvassa tai määräaikaisessa hakumenettelyssä. Maa- ja metsätalousministeriö päättää jatkuvan hakumenettelyn piiriin kuuluvista toimenpiteistä ja määräaikaisten hakumenettelyjen avaamisesta.

Toimintaohjelman yhdennetyn meripolitiikan toimenpiteet voidaan toteuttaa joko ostopalveluina ja tai avoimina teemoitettuina hakuina. Varojen haku- ja päätöksentekoprosessit on esitetty kuvissa 1 ja 2 .

Kuva 1: EMKVR meripolitiikkavarojen ilman hakumenettelyä tapahtuvan valinnan kansallinen päätöksentekoprosessi

Kuva 2: EMKVR meripolitiikkavarojen määräaikaisen hakumenettelyn kansallinen päätöksentekoprosessi

3.1. Hakumenettelyyn perustuvan hankerahoituksen hallinnointi

Hakujen sisällön määrittäminen tapahtuu siten, että ohjausryhmä määrittelee käyttösuunnitelmassa haun teemat ja tekee ehdotuksen hakumenettelyiden avaamisesta (sisältö, ajankohta ja haun kesto). Tämän jälkeen maa- ja metsätalousministeriö tekee päätöksen haun avaamisesta ja määrittää hakuajan Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevan eurooppalaisen asetuksen kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 997/2021 13 §:n mukaisesti.

ELY-keskus tekee hakemusten teknisen arvioinnin. Rahoitettavat hankkeet valitaan siten, että sihteeristö laatii alustavan hankevalinnan määriteltujen valintakriteereiden perusteella, jonka jälkeen ohjausryhmä päättää rahoitettavaksi esitettävät hankkeet tässä käyttösuunnitelmassa esitettyjen periaatteiden

mukaisesti. ELY-keskus tekee hankkeiden rahoituspäätökset ohjausryhmän hankevalinnan mukaisesti. ELY-keskus ei poikkea ohjausryhmän esityksestä kuin laillisuusnäkökulmien vuoksi. Tuen saaja toteuttaa hankkeen ja hakee tuen maksuun takautuvasti KEHA-keskuksesta.

3.2. Käyttösuunnitelmassa määritellyt ilman hakumenettelyä toteutettavat hankkeet

Käyttösuunnitelmassa päätetään ilman hakumenettelyä toteutettavat hankkeet sekä niiden toteuttamisesta vastaavat tahot. Monivuotisessa käyttösuunnitelmassa määritetty taho laatii tarkennetun hankesuunnitelman, joka toimitetaan ELY-keskukselle ja ohjausryhmälle. ELY-keskus tekee ohjausryhmän ehdotuksesta hankesuunnitelmaan rahoituspäätöksen. Vastuussa oleva taho toteuttaa tai kilpailuttaa määritellyn työn. Hankkeen toteuttaja hakee kustannukset maksuun hakemuksen jättöpäivästä alkaen toteutuneiden kustannusten mukaisesti KEHA-keskukselta.

Tuki haetaan maksuun rahaston sähköisesti verkkopalvelussa. Mikäli sähköinen asioiminen ei ole mahdollista, maksua voi hakea maksuhakemuslomakkeella. Viimeinen maksuerä maksetaan sen jälkeen, kun hanke on toteutettu hyväksyttävästi. Ennen viimeistä maksuerää voidaan maksaa pääsääntöisesti enintään 80 % tuen kokonaismäärästä. Ohjeet maksatuksen hakemisesta löytyy sähköisestä verkkopalvelusta.

3.3. Hankkeiden raportointi

Rahoitetun hankkeen vastuutaho raportoi loppuraportissa hankkeen toimista ja tuloksista hankkeen päätyttyä. Loppuraportin lisäksi vastuutaho laatii ohjausryhmälle tiedoksi vuosittaisen tiiviin väliraportin hankkeen etenemisestä.

4. Kansallisen meripolitiikan varojen kohdentamisen teemat vuosina 2023-2025

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) Suomen toimintaohjelman 2021-2027 meripolitiikkaa koskevan toimintalinjan erityistavoitteena on vahvistaa kestävä merten ja valtamerien hoitoa edistämällä meriosaamista, merialueiden valvontaa tai rannikkovartiostoyhteistyötä. Erityistavoite jakautuu kolmeen teemalliseen toimenpidokokonaisuuteen, joihin rahoitusmahdollisuudet meripolitiikan osalta rajautuvat. Toimenpidokokonaisuuksia ovat 1) meriosaaminen ja 2) merialueiden valvonta ja 3) rannikkovartiostoyhteistyö.

Ohjausryhmä on valinnut tämän käyttösuunnitelman kaudella 2023-2025 kohdistaa meripolitiikan varoja seuraavien osa-alueiden kehittämistoimenpiteisiin.

4.1. Meriosaaminen

Varoja kohdennetaan seuraaviin teemoihin, joilla lisätään tietoa tai tiedon hyödyntämistä meriympäristön tilaa koskevan osaamisen parantamiseksi:

- Merten aluesuunnittelun tukeminen

- Luonto- ja lintudirektiivien mukaisten seurantojen, alueiden nimeämisen ja hallinnoinnin vaatimusten täyttäminen. (PAF-tavoitteiden¹ mukainen toimi)

Osa-alueessa voidaan rahoittaa ilman hakumenettelyä valikoitua erityisosaamista vaativia hankkeita ja laadultaan sensitiivisiä tai kansallisen turvallisuuden kannalta erityishuomiota vaativaa tietoa, kuten meren syvyys- ja pohjatyypitietoja tai hydrofonitietoa. Merten aluesuunnittelussa voidaan rahoittaa ilman hakumenettelyä hankkeita, joissa tuensaajana on maakuntaliitto, koska merialuesuunnittelu on Suomessa rannikon maakuntaliittojen tehtävä.

4.2. Merialueiden valvonta ja rannikkovartiostoyhteistyö

Merialueiden valvonnan osalta varoja kohdistetaan teemoihin, jotka edistävät yhteisen tietojenvaihtoympäristön (CISE) tavoitteiden saavuttamista. Tähän sisältyvät valvontatiedon keräämiseen, analysointiin, jakamiseen ja tietojärjestelmien kehittämiseen liittyvät toimet. Rahoitettaviin kohteisiin lukeutuvat uusien CISE-rajapintojen kehittäminen viranomaisten tietojärjestelmiin, Suomen CISE-palvelinympäristön kehittäminen, sekä uusien merialueiden valvontaan liittyvien operatiivisten palveluiden kehittäminen ja niiden käyttöönottoon liittyvät toimet.

Rannikkovartiostoyhteistyön osalta varoja kohdistetaan toimiin, jotka edistävät rannikkovartiostotoimintoja suorittavien kansallisten viranomaisten yhteistoimintaa ja kehittävät tehtäviin liittyviä suorituskykyä sekä osallistumista rannikkovartiostotoimintoihin liittyvään eurooppalaiseen rannikkovartiostotoimintojen suorituskykyjen kehittämistyöhön ja operatiiviseen toimintaan. Rahoitettavat teemat liittyvät:

- meripelastuksen kehittämiseen
- meriturvallisuuden ja –onnettomuuksien hallintaan
- ympäristövahinkojen valvontaan ja torjuntaan sekä niissä käytettävään kalustoon ja välineistöön.

Merialueiden valvonta ja rannikkovartiostoyhteistyö lukeutuvat Rajavartiolaitoksen tehtäviin. Merialueiden valvonnan kehittämiseksi voidaan rahoittaa ilman hakumenettelyä hankkeita, joissa tuensaajina ovat merialueiden valvontaan osallistuvat viranomaistoimijat. Rannikkovartiostoyhteistyön kehittämiseksi voidaan puolestaan rahoittaa ilman hakumenettelyä hankkeita, joissa tuensaajat vastaavat tai osallistuvat rannikkovartiostotoimintojen toteuttamiseen Suomessa.

5. Meripolitiikan toimenpiteiden rahoitussuunnitelma ja käyttökohteet vuosina 2023-2025

EMKVR:n Suomen toimintaohjelmassa meripolitiikan toimenpiteisiin on varattu yhteensä 4 987 000 €, josta Manner-Suomen osuus on 4,5 M€. Kokonaisvaroista kohdistetaan vuosille 2023-2025 yhteensä 2,7 M€ (60% kokonaisrahoituksesta), mikä vastaa kokonaissumman tasaista vuosittaista jakoa koko toimintakaudelle. Toisen jakson käyttösuunnitelmaa varten jää näin ollen 1,8 M€ sekä mahdolliset ensimmäiseltä rahoitusjaksolta käyttämättä jääneet varat, jotka siirretään käytettäväksi toiselle käyttösuunnitelmakaudelle.

---

¹ Suomen Natura 2000 -verkoston ja kytkeytyvyyden priorisoitu toimintaohjelma (Prioritised Action Framework, PAF) kaudelle 2021-2027.

Rahoitus kohdistetaan tässä käyttösuunnitelmassa kuvattujen periaatteiden mukaisesti ja vahvistetuille teemoille. Ajanjaksolle 2023-2025 kohdistetut 2,7 M€ kokonaisvarat kohdistetaan luvun 4 mukaisiin kokonaisuuksiin seuraavasti:

- 1,35M€ - 1. *Meriosaaminen*

Osa-alueelle kohdistetut varat allokoidaan luvussa 5.1. tunnistetun kehitystarpeen mukaisen hankkeen lisäksi muihin edellä luvussa 4.1. mainittujen teemojen mukaisiin määräaikaisiin hakuihin tai ilman hakua valittaviin hankkeisiin kehitystarpeesta riippuen.

- **572 352€** MSP-EGD: Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi
- **230 000 €** SAMBAH II: Itämeren pääaltaan pyöriäispopulaation kanta-arvio ja esiintymiskuvan tarkentaminen – perusta populaation suojelulle sukupuuttoon kuolemiselta
- **230 000 €** LUOTI - Luontodirektiivin tietokokonaisuudet Itämeriportaalissa
- **196 023 €** Määräaikainen avoin haku: Satelliittitiedon hyödyntäminen EMKVR –asetuksen 31 sekä 32 a –kohdan tavoitteiden saavuttamiseen
- **121 625 €** ENSUMER - Ennallistamistoimenpiteiden alueellinen kohdentaminen Suomen merialueilla

- 1,35M€ - 2. *Merialueiden valvonta ja rannikkovartiostoyhteistyö*

Merialueiden valvonta ja rannikkovartiostoyhteistyö –osa-alueisiin kohdistetut varat allokoidaan kokonaisuudessaan käyttösuunnitelman luvussa 5.1. esitettyihin kahteen tunnistettuun kehitystarpeeseen, jotka toteutetaan ilman hakua valittaviin hankkeisiin edellä luvussa 4.2. todettujen perustelujen mukaisesti.

- **150 000 €** Rannikkovartiostoyhteistyön kehittäminen 1
- **1 200 000 €** Kansainvälisen meritilannekuvan kehittäminen

Hankkeiden tarkemmat kuvaukset on esitetty alla luvussa 5.1.

5.1. Tunnistetut kehitystarpeet

Hankkeen nimi	MSP – EGD (Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma) eli Merialuesuunnittelun tietovarannon sekä adaptiivisen yhteistoiminnallisen suunnittelun vahvistaminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamiseksi
Hakija	Varsinais-Suomen liitto - Merialuesuunnittelu
Hankkeen kuvaus	<p>TAUSTA</p> <p>Hanke toteuttaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 toimea LUONTO 10 <i>Merialuesuunnitelmien tarkistamis- ja tietotarpeiden selvittäminen</i>, sekä LUONTO11 <i>Merialuesuunnitelmien vaikuttavuuden arviointi- ja seurantaohjelma</i>

- HELCOM:n Itämeren suojelun toimintaohjelman kansallisen toimeenpanosuunnitelman toimia B13, HT12, HT13, HT14 ja HT17, joiden toteuttamisessa vastuutahoina ovat rannikon maakuntien liitot yhdessä ympäristöministeriön kanssa
- Kansallisen Rannikkostrategian (2023) toimenpiteitä

Työskentely toteutetaan yhtäaikaaisesti:

- Ympäristöministeriön vuonna 2023 käynnissä olevien merituulivoimahankkeiden, joilla tuetaan hallittua vihreää siirtymää ('no one and no place left behind') kanssa. Hankkeet ovat Merialuesuunnittelun tilanne- ja kehityskuva, Merialuesuunnittelun vaikuttavuus ja sitoutuminen merialuesuunnitelmaan, MeriTV ja Vuorovaikutusfoorumit. Rannikon maakuntien liitot osallistuvat hankkeiden toimiiin muun muassa ohjausryhmien toiminnan kautta.
- Kansainvälisten MSP-hankkeiden; eMSP NBSR (2021–2024), MSP-GREEN (2022–2024) ja Baltic Sea2Land (2023–2025), kanssa. Varsinais-Suomen liitto merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatioliittona on kyseisissä hankkeissa partnerina, ja rannikon maakuntien liitot osallistuvat hanketyöhön sekä omarahoitusosuuksien maksamiseen.

MSP-EGD on ensimmäinen sisällöllinen osa Suomen merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaation toista kierrosta, joka ajoittuu vuosille 2022–2027.

TAVOITE

Hankkeen tavoitteena on:

- 1) varmistaa merialuesuunnittelun ja -suunnitelmien integroiminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoiteasetteluun ja siten yhteiskunnan vihreän siirtymän tukeminen merialuesuunnittelun keinoin
- 2) tukea strategista merellistä turvallisuutta ja kansallista huoltovarmuutta merellisen energiantuotannon, merellisen ruoantuotannon sekä meriliikenteen osalta
- 3) tukea adaptiivisen hallinnan integrointia luontevaksi ja kiinteäksi osaksi merialuesuunnittelua kouluttamalla suunnittelijoita yhteistoiminnallisen hallinnoinnin ja suunnittelun osalta
- 4) toteuttaa osallistavaa seuranta- ja arviointityötä kansallisten ja alueellisten erityispiirteiden esiintuomiseksi ja tukemiseksi sidosryhmien kanssa yhdessä rakennettujen arviointi- ja seurantatyökalujen kanssa
- 5) tukea oikeiden ja oikea-aikaisten arviointi- ja seurantaindikaattoreiden käyttöä,
- 6) vahvistaa tietopohjaa ja osaamispääomaa erityisesti meriluonnon suojelun ja ilmastonmuutoksen osalta merialuesuunnittelun roolin tunnistamiseksi ja vahvistamiseksi kansallisissa tavoitteissa, sekä
- 7) edesauttaa merellisiä toimijoita kommunikoimaan ja tekemään meriympäristön hyvää tilaa tukevia päätöksiä.

Hankkeen vaikuttavuus

Merialuesuunnittelu on osa EU:n yhdenmättyä meripolitiikkaa, jolla pyritään älykkääseen, kestävään ja osallistavaan siniseen talouteen.

Merialuesuunnittelun tavoitteena on edistää merialueen eri käyttömuotojen

kestävää kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista. Merialuesuunnittelussa tarkastellaan eri käyttömuotojen tarpeita ja sovitaan ne yhteen ottaen huomioon meriympäristön asettamat reunaehdot. Yhdennetty merialuesuunnittelu tehdään sektorirajat ylittävästi. Tämä kasvattaa eri meritoimijoiden välistä koherenssia ja lisää merialueita koskevan lainsäädännön linkitystä.

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (European Green Deal, EGD) on EU:n vihreän siirtymän kasvustrategia, joka keskittyy ilmastoneutraaliuden saavuttamiseen vuoteen 2050 mennessä, luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen, resurssien käytön tehostamiseen kiertotalouden keinoin, sekä oikeudenmukaisen siirtymän takaamiseen. EGD:n kuuluu aloitteita, jotka kattavat merellisiä sektoreita kuten merellisen energian- ja ruoantuotannon, liikenteen ja teollisuuden.

EGD on EU:n energia- ja ilmastopolitiikan keskeinen instrumentti. Avomerellä tuotettavan uusiutuvan energian osalta tuotantotavoite on peräti 340 GW vuonna 2050 ja Itämeri nähdään etenkin keskeisenä merituulivoimatuotannon alueena. Merialuesuunnittelu nähdään Euroopassa keskeisenä työkaluna merituulivoimakapasiteetin kasvattamisessa. Hallitun kehityskuvan, eli kestävyiden eri elementtien varmistaminen sekä merituulivoiman yhteensovittaminen muiden merellisten toimintojen ja meriluonnon suojelun ja meriympäristön hyvän tilan kanssa on merialuesuunnittelun ydintehtävä. Merialuesuunnittelulla ennakoitaan muutoksia, mahdollistetaan synergioita sekä ehkäistään poliittisten painopisteiden välisiä ristiriitoja.

Hankkeessa kerätään kattavasti tietoa merellisistä sektoreista ja meriympäristöstä, ja analysoidaan sitä merialuesuunnittelun mittakaavaan sopivaksi. Vahvistettava tieto- ja osaamispääoma sekä jaettu ymmärrys kehityskuvasta ja sen vaatimista toimenpiteistä tarjoavat tietoa merialuesuunnittelun lisäksi myös maakuntakaavoitukseen ja yksityiskohtaisempaan maankäytön suunnitteluun, sekä aluekehityshankkeiden, merialueen luonnonvarasuunnitelmien ja muiden merellisten sektoreiden sekä meriympäristön hoito- ja käyttösuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettamiseen. Vaikuttavuuspolut rakentuvat edelleen myös kytköksestä kansallisiin, alueellisiin ja sektorikohtaisiin politiikkalinjauksiin sekä strategioihin.

TYÖPAKETIT – OSIOT 1 ja 2

Hanke jakaantuu seuraaviin kahteen asiakokonaisuuteen:

- 1) MSP-STRATEGIA, Merialuesuunnittelu ja -suunnitelma Euroopan vihreän kehityksen mahdollistajana, osuus kokonaisbudjetista 39 %**
  - a) Strategisen tilanteen arviointi ja tilannekuvan päivitys, osuus 1. osion budjetista 41 %

- Huoltovarmuus ja turvallisuus – vaikutukset merellisiin toimialoihin ja huomioimisen tarpeet merialuesuunnittelussa (selvitys, sekä kahdenkeskiset neuvottelut)
- Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja merialuesuunnittelun yhteen vetävä tarkastelu (selvitys, nojaa myös käynnissä oleviin merialuesuunnittelun kv-hankkeisiin)
- Merellisen energiantuotannon (tuulivoima, aurinko ja aalto, vetytalous, vihreät polttoaineet) ja ruoantuotannon, sekä meriluonnon kokonaistarkastelu ja mahdollinen merialuesuunnitelman päivitys esiinnousseiden tarpeiden mukaisesti (sidosryhmäyhteistyö, mallinnusten kehittämistyö ja karttatyöskentely)

b) Monitorointi & Evaluointi -kokonaisuus, osuus 1. osion budjetista 59 %

1. Tilanne- ja kokonaiskuvan kirkastus, jossa näkyy merialuesuunnittelun ja -suunnitelman rooli ja merkitys osana toimijakenttää kuten keskeiset strategiat, kaavoitus, luonnonvarasuunnitelmat, merenhoito, ja niiden ajoitus merialuesuunnittelun kanssa. Vaikutusketjut eri toimialoihin tuodaan näkyväksi.
2. Arviointi- ja kehittämis ehdotukset, joilla vahvistetaan ekosysteemilähestymistavan soveltamista suunnittelussa.
3. Laajemman vaikuttavuustarkastelun lisäksi keskeistä on indikaattoreiden valinta, sekä maakuntien liitoille valmisteltava työkalupakki itsenäisen arviointi- ja seurantatyön tekemiseksi.
4. M&E-työ toteutetaan laajana yhteistoiminnallisena prosessina (asiantuntijahaastattelut, kyselyt, työpajat, kansalaisraati, raportointi) merellisten sidosryhmien, asiantuntijoiden ja viranomaisten kesken.

2) MSP-TIETO Merialuesuunnittelun osaamispääoman ja tietovarannon vahvistaminen, osuus kokonaisbudjetista 61 %

- Osaamispääoman vahvistaminen ja jakaminen, osuus 2. osion budjetista 34 %
  - Digitaalisen yhteistoiminta-alustan kehittäminen ja käyttöönotto. Datan hallinta ja viestintä.
  - Toteutetaan konsultin fasilitoima yhteistoiminnallisen prosessin koulutus merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän jäsenille, joka tukee adaptiivisen suunnittelun toteutumista.
  - Kiertävä työpaja EU:n sisällä, joka tukee Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mahdollistamista merialuesuunnittelun keinoin, sekä suunnitelman päivitystä erityisesti 'merellinen energia'-teeman osalta.
  - Suomen merialuesuunnittelun ja -suunnitelman esittely ja parhaiden käytäntöjen kansainvälinen 'vientityö'.
- Tietovarannon vahvistaminen ja käyttäminen merialuesuunnittelussa, osuus 2. osion budjetista 66 %
  - EMMA-työn päivitys; paikkatietoaineistot ja aluekuvaukset

- Merialuesuunnittelun rooli meriluonnon suojelun ('30 by 30') ja ennallistamisen mahdollistajana. Mm. ekosysteemipalvelujen arvoalueiden (ESPA) sekä ilmastonmuutokselle stabiilien ja herkkien elinympäristöjen tarkastelu ja tuominen osaksi suunnitelmaa.
- Ekosysteemipohjaisen lähestymistavan vahvistaminen, ml. MSP ja MSFD / WFD synergiat, sosiokulttuurisen aineiston kerääminen yhteistyössä Syken kanssa sekä kumulatiivisten vaikutusten arviointityökalun kehittäminen merialueille kokonaisvaikutusten hallinnan tukemiseksi
- Merellisten monikäyttöalueiden eli MariParkien pilotointi yhteistyössä Metsähallituksen, Syken ja Luken kanssa
- Aluetaloudellisten vaikutusten arviointi ja ekosysteemitilinpidon edistäminen, eli ympäristön kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten talousarvojen integrointi merialuesuunnitteluun ja sitä kautta ihmispaineiden hallintaan ja ohjaamiseen

HANKKEEN BUDJETTI

HANKKEEN BUDJETTI

BUDJETTILINJOITAIN	MSP - EGD 2023 - 2025	1. osio STRATEGIA	2.osio TIETO
Palkat	165 600 €	82 800 €	82 800 €
Kiinteämääräinen rahoitus (15 % palkoista)	24 840 €	12 420 €	12 420 €
Matkakulut	85 000 €	25 000 €	60 000 €
Ostopalvelut	390 000 €	150 000 €	240 000 €
Muu kustannus	50 000 €	10 000 €	40 000 €
Yhteensä	715 440 €	280 220 €	435 220 €
Haettu EMKVR osuus 80 %	572 352 €		
Omarahoitusosuus 20 %	143 088 €		

HANKKEEN AIKATAULU

MSP - EGD AIKATAULU 7/2023 - 12/2025	2023	2024	2025
MSP - STRATEGIA			
Strateginen tilannekuva			
Huoltovarmuus ja turvallisuus			
EGD ja MSP			
Merellinen energia, ruoka ja luonto			
Monitorointi & evaluointi			
MSP - TIETO			
Osaamispääoma			
Digitaalinen yhteistoiminta -alusta ja datan hallinta			
Yhteistoiminnallisen hallinnan ja suunnittelun koulutus			
Kiertävä työpa ja EU - EGD/Merellinen energia			
Suomen MSP vientityö			
Tietovarannot			
EMMA-työn päivitys			
ESPA-alueet ja sosio-kulttuuriset ekosysteemipalvelut			
EBA-päivitys ml. meren- ja vesienhoito, kumulatiiviset vaikutukset			
Monikäyttöalueet eli MariParkit			
Aluetaloudelliset vaikutukset sekä ekosysteemitilinpito			

Hallinnointitapa	Vastuutahona Varsinais-Suomen liitto Merten aluesuunnittelun tukemiseksi voidaan rahoittaa ilman hakumenettelyä Varsinais-Suomen maakuntaliiton / Merialuesuunnittelun koordinaation hankkeita. Varsinais-Suomen liitto toimii rannikon kahdeksan merialuesuunnittelusta vastaavan liiton yhteistyön koordinaattorina, ja edustaa näitä kaikkia rahoituksen hakijana. Merialuesuunnittelu on Suomessa rannikon maakuntaliittojen tehtävä.
Hankkeen arvioitu kesto	Hankeaika 7/2023–12/2025
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	Hankebudjetti 715 440 € EMKVR: 572 352€ (80% kokonaisbudjetista) Muu rahoitus: 143 088€

Hankkeen nimi	SAMBAH II: Itämeren pääaltaan pyöriäispopulaation kanta-arvio ja esiintymiskuvan tarkentaminen – perusta populaation suojelulle sukupuuttoon kuolemislta.
Hakija	Turun ammattikorkeakoulu Oy
Hankkeen kuvaus	TAUSTA Pyöriäinen (<i>Phocoena phocoena</i>) on ainoa Itämerellä säännöllisesti tavattava valaslaji. Pyöriäisten määrä Itämerellä väheni dramaattisesti 1900-luvun puolivälin jälkeen monien eri tekijöiden seurauksena. Kannanromahdukseen ovat vaikuttaneet ainakin tarkoituksellinen pyynti 1800-luvulla, ympäristömyrkyt, kalastuksen tahattomaksi sivusaaliiksi jääminen ja ankarat jäätalvet. Geneettisten ja morfologisten tutkimusten sekä ajallisen ja alueellisen esiintymisen perusteella Itämeren pääaltaan eläimet muodostavat oman populaationsa. Pyöriäistä tavataan Suomen aluevesillä vuosittain tai lähes vuosittain ja nämä yksilöt kuuluvat Itämeren pääaltaan populaation jonka kooksi arvioitiin vuonna 2016 vain noin 500 yksilöä, ja se on erikseen luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi (IUCN ja HELCOM). SAMBAH LIFE+ hankkeessa vuosina 2011–2013 toteutettu akustinen seuranta ja vuonna 2016 osana merenhoidon seurantaohjelmaa jatkettu kansallinen seuranta osoittavat, että levinneisyys ulottuu pohjoisessa myös Suomen lounaiselle avomerialueelle ja nykytiedolla esiintyminen on ympärivuotista ja säännöllistä. Edellinen kanta-arvio on aineistoltaan vuosilta 2011-2013, ja siten jo osin vanhentunut. SAMBAH-hankkeen kanta-arvio oli myös ensimmäinen laatuaan, joten mahdollisista trendeistä ei tällä hetkellä ole tietoa.

TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Hanke suunnitellaan ja toteutetaan kansallisena hankkeena, mutta se koordinoidaan yhdessä muiden Itämeren EU-valtioiden kanssa. Näin sen takia että saadaan Suomen aluevesiä koskevan tiedon lisäksi myös koko populaation levinneisyysalueen kattava akustinen seuranta, jonka perusteella arvioidaan populaation koko, esiintymisen painopistealueet ja niissä mahdollisesti tapahtuneet muutokset, sekä arvioidaan tämän tiedon valossa ihmisperäisten uhkien riskialueet. Vähälukuisen ja hyvin mobiilin lajin tapauksessa kansalliset alueellisesti rajatut seurantaohjelmat eivät yksin riitä, vaan seurantatoimet täytyy toteuttaa koordinoitusti samalla menetelmällä ja samaan aikaan.

Hankkeen aikana testataan uusia ja innovatiivisia menetelmiä seurannan toteuttamiseksi. Yksi mahdollisista menetelmistä on eDNA:n hyödyntäminen. Hankkeessa testataan myös eri hydrofonityyppien soveltuvuutta matalan eläintiheyden seurantaan. Hanketoimet ja tulosten levitys tehdään tehokkaasti suorassa yhteydessä kansallisiin viranomaisiin ja kansainvälisiin yhteistyökumppaneihin.

Vaihe 1: Kaluston hankintaprosessit ja projektihallinta käynnistetään heti rahoituksen varmistuttua.

Vaihe 2: Menetelmän suunnittelu tehdään kansainvälisessä yhteistyössä Ruotsin, Tanskan, Saksan, St. Andrews'n yliopiston (UK) ja muiden osallistuvien maiden kanssa. Suunnittelu on tällä hetkellä jo käynnissä ydinryhmässä (johon myös Turun AMK kuuluu), ja lopullinen menetelmä viimeistellään mm. käytössä olevien kokonaisresurssien perusteella.

Vaihe 3: Seurannan toteutus vaiheen 2 menetelmällä ja koordinoitulla ajoituksella. Alustavan suunnitelman mukaan hydrofonit tallentavat aineistoa vuoden ajanjakson jatkuvatoimisesti noin 300 tutkimuspisteessä ympäri Itämeren. Suomen alueella seurantapistettä tulee olemaan arviolta 20-40. Kansallinen seuranta tukee aineistonkeruuta ja osa pisteistä on mahdollisesti samoja.

Vaihe 4: eDNA-menetelmän testaaminen uutena innovatiivisena menetelmänä: näytteenotto tehdään kansallisen seurannan ja vaiheen 3 maastotöiden yhteydessä. Analyysimenetelminä käytetään perinteisiä laboratoriomenetelmiä ja mahdollisesti (esiselvityksen perusteella) uusia kannettavia tähän käyttöön suunniteltuja kohtuuhintaisia laitteita.

Vaihe 5: Aineiston analysointi: kerätty akustinen aineisto (koko Itämeren osalta) kootaan yhteen erilaisten täydentävien menetelmien kanssa ja tehdään kanta-arvio ja levinneisyysmalli. eDNA-näytteet tutkitaan.

Vaihe 6: Kanta- ja levinneisyysarvion julkaiseminen (kansainvälisesti) ja sen kansallinen tulkinta ja toimenpide-ehdotukset (raportti, Turun ammattikorkeakoulu). eDNA-testauksen tuloksien raportointi (raportti).

ODOTETUT TULOKSET JA HYÖDYT

Lajia koskevien kansainvälisten velvoitteiden hoitamisen sekä suojelu- ja hallintotoimien oikean ja kustannustehokkaan kohdentamisen kannalta on tärkeää, että lajin esiintymisestä (tai esiintymisen puutteesta) sen koko levinneisyysalueella on mahdollisimman tarkka ja totuudenmukainen kuva.

Hankkeessa päivitetään Itämeren pääaltaan pyöriäispopulaation kanta-arvio, levinneisyyskuva ja näissä mahdollisesti tapahtuneet muutokset. Ilman näitä tietoja toimet Itämeren populaation pelastamiseksi sukupuutolta ovat käytännössä mahdottomia. Hanke tuottaa tietoja päätöksenteon tueksi ja tarpeisiin.

Hanke hyödyttää ja toteuttaa suoraan ja täsmällisesti lukuisia strategioita, säädöksiä ja prosesseja:

- EMKVR artiklan 32 a –kohdan tavoitteita

- Suomen EMKVR –ohjelma: ”luonto- ja lintudirektiivien mukaisten seurantojen, alueiden nimeämisen ja hallinnoinnin vaatimusten täyttämiseen (esimerkiksi pyöriäisten seuranta ja uusien Natura 2000-alueiden tunnistaminen). (PAF-tavoitteiden mukainen toimi)”

- Suomen PAF 2021-2027, jossa todetaan pyöriäiseen liittyen mm. seuraavasti: *“The most important measures to be implemented are: International, subpopulation wide abundance and distribution survey, Subpopulation wide holistic threat and conservation status assessment, ... Continued and improved international co-operation in research and conservation actions”*

- tiedonkeruutoimet tukevat osaltaan myös vesipuitedirektiivin ja meristrategiapuitedirektiivin meriympäristön hyvän tilan tavoitteita kuten EMKVR asetuksen artiklassa 31 ja 32 todetaan.

-HD, MSFD ja kansallinen merenhoidon toimenpide- ja seurantaohjelman toteutus, jälkimmäisestä mm. *“Populaatiokoon arviointi tehdään noin kymmenen vuoden välein kansainvälisenä yhteistyönä: ajankohta, laitteiden sijoitus ja tiheysarviomenetelmä ovat yhtenäisiä koko Itämeren pääaltaan pyöriäispopulaation säännöllisellä esiintymisalueella”*

-BD-strategian tavoitteet, ASCOBANS-sopimus ja Jastarnia-suunnitelma ja niiden toimenpidesuunnitelmat, HELCOM BSAP ja sen kansallinen implementointi, jälkimmäisestä mm. *“Yhteistä Itämeren alueen hankerahoitusta tarvitaan [pyöriäisen] riskialueiden ja uhkien lievennyskeinojen selvittämiseksi”*

- EU Action Plan: Protecting and restoring marine ecosystems for sustainable and resilient fisheries, mm. *“The Commission calls on Member States to: Adopt national measures or submit joint recommendations to the Commission to minimise by-catch (or reduce it to the level that enables the full recovery of the populations)...by the end of 2023: harbour porpoise in the Baltic Proper...”*

- -ICES advise 2020 *“EU request on emergency measures to prevent bycatch of common dolphin (Delphinus delphis) and Baltic Proper harbour porpoise (Phocoena phocoena) in the Northeast Atlantic”* ja siitä käynnistynyt mittava prosessi sivusaaliskuolleisuuden minimoimiseksi.

	<p>-Uhanalaisuusarvioinnit ja indikaattoritö (IUCN, HELCOM, kansallinen taso).</p> <p>Lisäarvoja:</p> <p>-Kansainvälisen yhteistyön ylläpito ja tiivistäminen tutkimuksen ja suojelun osalta.</p> <p>-Tukee muita meriensuojelun hankkeita ja kansallisia toimenpiteitä, kuten LIFE IP Biodiversea.</p> <p>-Hankkeelle hankittavat hydrofonit, vapauttimet ja muu kalusto tulevat olemaan kansallisen seurannan käytössä hankkeen jälkeen ja mahdollistavat sen kustannustehokkaan jatkamisen. Nykyisin käytössä oleva laitekanta on vanhaa ja mallit poistumassa markkinoilta.</p>
Hallinnointitapa	<p>Hankkeen toteuttaa ja hallinnoi Turun ammattikorkeakoulu Oy, joka vastasi myös SAMBAH-hankkeen Suomen osuudesta ja toteuttaa käynnissä olevan kansallisen seurannan. Seurantajaksoon ja tulosten analysointiin liittyvät toimet koordinoidaan yhdessä muiden Itämeren valtioiden toimijoiden kanssa. Ympäristöministeriö, Ahvenanmaan maakuntahallitus ja maa- ja metsätalousministeriö pidetään etenemisestä ajan tasalla.</p> <p>Hanke toteutetaan ilman hakumenettelyä. Perusteluna on hankkeen vaatima erityisosaaminen (Suomessa on aktiivisia pyöriäisasiantuntijoita vain muutama ja he ovat tässä hankkeessa mukana). Lisäksi hanke hyödyntää hydrofonitietoa. Hydrofonien sijaintitieto ja raakadata voidaan katsoa olevan kansallisen turvallisuuden kannalta erityishuomiota vaativaa tietoa. Hanke veloitetaan olemaan yhteydessä näiden tietojen osalta puolustusvoimien pääesikuntaan.</p> <p>Hanke muodostaa ohjausryhmän, joka koostuu ympäristöministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, puolustusministeriön, sekä Luonnonvarakeskuksen edustajista ja hankkeen vetäjistä.</p>
Hankkeen arvioitu kesto	<p>Hanke alkaa 1.4.2023 ja päättyy 31.12.2025. Aikataulu on tarpeen olla tässä vaiheessa väljä, koska seurantajakson ajoitus koordinoidaan ja täsmätään muiden Itämeren valtioiden kanssa.</p>
Arvioitu kokonaisrahoitus €	<p>Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannusarvio on 410 000 €. Suurimmat kustannukset liittyvät koordinointiin ja kv-yhteistyöhön sekä maastotöiden henkilöstökustannuksiin (yhteensä 36htk) ja seurannassa käytettävien hydrofoniloggereiden ja niihin liittyvien akustisten vapauttimien hankintaan. Avomerimaastotöiden osalta oletetaan Rajavartiolaitoksen alusten virka-avun jatkuvan (virka-apu myönnetty toistaiseksi).</p> <p>Henkilöstö 212000</p> <p>Matkakulut 22000</p> <p>Kalusto 148000</p> <p>Ostopalvelut 15000</p>

	<p>Tarvikkeet 13000</p> <p>YHTEENSÄ 410000</p> <p>Hankkeelle haettava Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yhdenmetyt meripolitiikan kokonaisrahoitus on 230 000 €. Turun ammattikorkeakoulun omarahoitusosuus (100 000 €) koostuu pääosin palkkakustannuksista. Muu rahoitus (80 000 €) on tähän hankkeeseen suoraan liittyvien ja sitä suoraan tukevien toimien muualta rahoitettu (HUOM: ei muiden EU-lähteiden, eikä ns. tuplarahoituksen) arvioitu osuus.</p>												
	<table> <tr> <td>EMKVR</td> <td>230000</td> <td>56,1 %</td> </tr> <tr> <td>Turun AMK</td> <td>100000</td> <td>24,4 %</td> </tr> <tr> <td>Muu rahoitus</td> <td>80000</td> <td>19,5 %</td> </tr> <tr> <td>YHTEENSÄ</td> <td>410000</td> <td>100 %</td> </tr> </table>	EMKVR	230000	56,1 %	Turun AMK	100000	24,4 %	Muu rahoitus	80000	19,5 %	YHTEENSÄ	410000	100 %
EMKVR	230000	56,1 %											
Turun AMK	100000	24,4 %											
Muu rahoitus	80000	19,5 %											
YHTEENSÄ	410000	100 %											

Hankkeen nimi	Luontodirektiivin tietokokonaisuudet Itämeriportaaliassa (LUOTI)
Hakija	Suomen Ympäristökeskus
Hankkeen kuvaus	<p>TAUSTA</p> <p>Meritietoportaali, eli itämeri.fi, oli edellisen EMKR –rahoituskauden 2014 – 2020 lippulaivahanke. Portaali kokoaa Suomen viranomaisten tuottaman meritiedon eri sektoritoimijoilta.</p> <p>Itämeri.fi sivusto kokoaa yhteen Suomen merelliset tiedot ja aineistot ja on yhtenäinen aloituspiste olemassa oleviin sivustoihin ja palveluihin. Se parantaa Suomen merellisen tiedon ja aineistojen saatavuutta ja löydettävyyttä sekä lisää niiden käyttöä.</p> <p>Itämeri.fi -kokonaisuus tarjoaa käyttäjilleen myös virtuaalisen datapankin, jossa voi avata aineistoja katselu -(WMS) ja latausrajapinnoille (WFS) sekä mobiilikäyttöisen Meriipas-sovelluksen. Sivusto tarjoaa käyttäjälähtöisen käyttöliittymän suomalaisen meriosaamisen näkyvyyden parantamiseen kansallisesti ja kansainvälisesti.</p> <p>Itämeri.fi sivusto julkaistiin vuonna 2020. Tämän jälkeen on ilmaantunut tarvetta kehittää sivustoa lisää, siten että se huomioi myös uuden EMKVR asetuksen Artiklan 32 kohdan ”a” tavoitteita nykyistä paremmin, Suomen EMKVR – ohjelman sekä Suomen kansallisen PAF kehyksen jossa luonto- ja lintudirektiivin toimet on priorisoitu.</p> <p>Itämeri.fi –sivustosta kuitenkin puuttuu lintudirektiivin tiedot ja luontodirektiivin luontotyyppi- ja lajitiedot. Näitä tarvitaan kaikilla merialueiden suunnittelun tasoilla, valtakunnalliselta tasolta aina kuntatasolle asti. Tällä järjestelmällä pyritään auttamaan esim. kuntapäätöksentekijöitä niin, että he omassa päätöksenteossaan olisivat tietoisia niistä EU-velvoitteista (luontodirektiivin/luonnonsuojelulainsäädännön velvoitteet ja</p>

merialuesuunnittelun/maankäyttö- ja rakennuslain velvoitteet), joihin he voivat omalla toteutuksellaan vaikuttaa.

TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Hankkeessa kehitetään luontodirektiivin meriluontotyyppien ja lajitietojen visualisointia ja parannetaan kerättyjen tietojen yhteiskäyttöä. Työn pohjana ovat VELMU-ohjelman keräämät tiedot (LajiGIS), kansalaishavainnot, viranomaisten seuranta-aineistot sekä Laji.fi tiedot. Hankkeen aikana luontodirektiivin mukaisten merilajien havainnointijärjestelmiä yhtenäistetään mahdollisuuksien mukaan ja niiden pohjalta luodaan helppokäyttöinen pääsy laji- ja luontotyyppitietoihin Itämeri.fi, Laji.fi ja Meriipas.fi palveluissa. Itämeri.fihin luodaan meriluontotyyppijä esittelevät osiot.

Itämeri.fi suosituin osio on ollut reaaliaikaista dataa visualisoiva ”Itämeri Nyt” ja tämän hankkeen aikana vastaavia menetelmiä laajennetaan koskemaan myös harvemmin päivittyviä luontodirektiivaineistoja, mikä antaa niille laajemman näkyvyyden. Samalla selvitetään mitä toimia tarvitaan että Itämeri.fi saadaan entistä vahvemmin tukemaan luontodirektiiviraportointityötä. Hanke huomioi Suomen EMKVR ohjelman, sekä Prioritised Action Framework (PAF) kehyksen priorisoinnit, jotka on nostettu Suomen EMKVR ohjelmassa keskeiseen asemaan. Varmistamme ettei EMKVR rahoitettava pyöriäishankkeen toteutus mene tämän hankkeen kanssa päällekkäin, mutta tavoitteena on että pyöriäishankkeen tietoa voidaan hyödyntää EMKVR rahoitteisessa Itämeri.fi päivityshankkeessa.

Hankkeen aikana toteutettavien uusien visualisointitapojen ja havaintotietojen paremman hyödyntämisen tavoitteena on paikkatiedon ja lajitiedon saattamista muotoon, jonka avulla Itämeri.fi käyttäjät kuten mm. kansalliset, aluetason ja kuntatason päättäjät saavat tietoa ja voivat huomioida päätöksenteossaan Natura 2000 alueiden merilajeja ja luontotyyppijä. Tämä työ sisältää jo olemassa olevien Itämeri.fi kokonaisuuksien jatkokehittelyä.

Työ toteutetaan vuosina 2023 - 2025

Vaihe 1: Olemassa olevien tietojen ja niiden välisten kytkösten selvittäminen sekä kehitystarpeiden tunnistaminen

Vaihe 2: uusien osien ja visualisointitapojen suunnittelu Itämeri.fi, Laji.fi ja Meriipas.fi palveluissa

Vaihe 3: Tarvittavien tietojen kokoaminen ja rajapintatyö (yhteistyönä muiden toimijoiden kanssa)

Vaihe 4: uusien osien ja visualisointien valmistus

Vaihe 5: uusien osien julkaisu ja raportointi

Vaiheet 1-5 toteutetaan ketterällä projektimallilla iteratiivisesti niin, että suunnitelmaa päivitetään jatkuvasti kehitystyön edetessä ja niitä voidaan toteuttaa toistensa lomassa.

ODOTETUT TULOKSET JA HYÖDYT

	<p>Itämeri.fi on nyt vuonna 2023 jopa tärkeämpi kuin mitä sen suunnitteluvaiheessa 2017 oli ennakoitavissa. EU on nykyisen komission aikana käynnistänyt vihreän siirtymän, jossa kolmoiskriisin (luontokato, ilmastokriisi ja ympäristön pilaantuminen) on tarkoitus ratkaista. EMKVR on yksi tärkeä vihreän siirtymän rahoitusinstrumentti. Uuden EMKVR asetuksen artikla 32 on tärkeä EMKVR ja vihreän siirtymän tavoitteiden välinen asia.</p> <p>Tämän Luoti-hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää merialuesuunnittelussa, sekä erilaisissa merialueiden käytön sijainnin ohjauksessa, esimerkiksi tuulivoimaloiden ja vesiviljelylaitosten sijainnin ohjauksessa. Lisäksi tuloksia voidaan hyödyntää kaupunkien ja kuntien aluesuunnittelussa.</p> <p>Itämeri.fi ja Laji.fi portaaleissa olevia luontodirektiivin laji- ja luontotyyppikokonaisuuksia lisätään ja vahvistetaan. Näihin lajeihin kuuluvat esimerkiksi rakkohauru, meriajokas ja näkinpartaislevät. Luontotyyppeihin kuuluvat vedenalaiset hiekkasärkät, rannikon laguunit, laajat matalat lahdet, riutat, harjusaaret, luodot ja saaret, sekä kapeat murtovesilahdet. Tavoitteena on luoda selkeämpiä kokonaisuuksia, jotka palvelevat paremmin myös esimerkiksi merialuesuunnittelun tarpeita sekä alue ja kuntatason suunnittelua ja päätöksentekoa.</p> <p>Lisäarvoja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hankkeen avulla on mahdollista parantaa yleistä tietoisuutta myös meriajokkaasta ja näkinpartaisista jotka ovat vuonna 2022 uusitun luonnonsuojelulain uusia lajeja. 											
<p>Hallinnointitapa</p>	<p>Hankkeen toteuttaa ja hallinnoi Suomen Ympäristökeskus (SYKE) joka toteuttaa hankkeen yhteistyössä luontodirektiiviin liittyvien Itämeri.fi partnereiden sekä Luonnontieteellisen keskusmuseon kanssa (osa varoista käytetään tähän). Hanke toteutetaan ilman hakumenettelyä, jonka perusteluna on jo olemassa oleva Itämeri.fi hanke, jota hallinnoi SYKE ja johon osallistuu useita hankepartnereita.</p>											
<p>Hankkeen arvioitu kesto</p>	<p>Hanke alkaa 1.5.2023 ja päättyy 31.12.2025.</p>											
<p>Arvioitu kokonaisrahoitus €</p>	<p>Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannusarvio on</p> <p>287 500 € josta EMKVR rahoituksen osuus on 230 000 €.</p> <table data-bbox="454 1612 798 1825"> <tr> <td>Henkilöstökulut</td> <td>202 000 €</td> </tr> <tr> <td>Ostopalvelut</td> <td>85 000 €</td> </tr> <tr> <td>Muut</td> <td>500 €</td> </tr> <tr> <td>YHTEENSÄ</td> <td>287 500 €</td> </tr> </table> <p>Hankkeelle haettava Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yhdenmetyt meripolitiikan kokonaisrahoitus on 230 000 €.</p> <table data-bbox="454 1948 1197 1993"> <tr> <td>EMKVR</td> <td>230 000 €</td> <td>80 %</td> </tr> </table>	Henkilöstökulut	202 000 €	Ostopalvelut	85 000 €	Muut	500 €	YHTEENSÄ	287 500 €	EMKVR	230 000 €	80 %
Henkilöstökulut	202 000 €											
Ostopalvelut	85 000 €											
Muut	500 €											
YHTEENSÄ	287 500 €											
EMKVR	230 000 €	80 %										

	Syke / partnerien omarahoitus	57 500 €	20 %
	YHTEENSÄ	287 500 €	100 %

Haun nimi	Satelliittitiedon hyödyntäminen EMKVR –asetuksen 31 sekä 32 a –kohdan tavoitteiden saavuttamiseen
Rahoitustapa	Avoin määräaikainen haku
Hankehaun kuvaus	<p>TAUSTA</p> <p>Satelliittitietoja hyödynnetään laajasti merialueiden valvontaan sekä meriympäristön tilan arviointiin, esimerkkinä Euroopan Unionin Copernicus ohjelma. Copernicus Marine Service (tai Copernicus Marine Environment Monitoring Service) on Copernicus ohjelman merellinen osa joka tarjoaa ilmaista, säännöllistä ja järjestelmällistä arvovaltaista tietoa sinisen (fyysinen), valkoisen (merijää) ja vihreän (biogeokemiallinen) valtameren tilasta globaalissa ja alueellisessa mittakaavassa. Sitä rahoittaa Euroopan komissio (EY) ja toteuttaa Mercator Ocean International. Se on suunniteltu palvelemaan EU:n politiikkaa ja kansainvälisiä oikeudellisia sitoumuksia, jotka liittyvät valtamerien hallintoon, täyttämään yhteiskunnan maailmanlaajuisen valtameritietämyksen tarpeet ja edistämään sinistä taloutta kaikilla merenkulun sektoreilla tarjoamalla maksuttomia tilatietoja valtameridataa ja -tietoja. Se tarjoaa myös tietoja, jotka tukevat suuria EU:n ja kansainvälisiä politiikkoja ja aloitteita, ja voivat edistää merten saastumisen torjuntaa, merensuojelua, meriturvallisuutta ja reititystä, valtamerien kestäväää käyttöä, uusiutuvien meren energiavarojen kehittämistä, sinisen kasvun tukemista, ilmaston seurantaa, ennustamista, ja enemmän. Sen tavoitteena on myös lisätä suuren yleisön tietoisuutta tarjoamalla Euroopan ja maailman kansalaisille tietoa valtameriin liittyvistä ongelmista.</p> <p>Suomessa on valtion tutkimuslaitoksia, yliopistoja, tutkimuskonsortioita, sekä yrityksiä, joilla on hyvää satelliittitietojen käyttöön, analysointiin ja hallintaan liittyvää kokemusta. Tämä haku on suunnattu näille tahoille.</p> <p>TAVOITTEET JA TOTEUTUS</p> <p>Hankkeen tavoitteena on hyödyntää satelliittitietoa Natura 2000 kohteiden tilaa ja niissä olevien luontodirektiivin ja lintudirektiivien liitteiden luontotyyppi- ja lajitietojen suotuisan suojelutason arviointiin.</p> <p>Satelliittidatan validointiin tarvittavia maastotietoja voidaan käyttää esimerkiksi olemassa olevia julkisesti saatavia tietoja kuten VELMU –ohjelman tietoja. Hankkeen kustannustehokkuuden takia emme suosittele, että maastotietoja kerätään hankkeen puitteissa.</p> <p>Hanke voidaan toteuttaa joko yhden hakijatahon hankkeena, tai usean toimijan konsortiona. Hankkeen tulosten pohjalta tulisi olla mahdollista arvioida satelliittitietojen hyödynnettävyyttä elinympäristötietojen ja lajitietojen sekä alueiden hallintaan liittyvien tietojen keruuseen.</p> <p>HANKKEEN MUUT KRITERIT JA HYÖDYT</p>

	<p>Hanke tulee myös hyödyttää EMKVR asetuksen 31, ja 32 artiklan a –kohdan asiakokonaisuuksia, sekä Suomen kansallisen EMKVR –ohjelman ja Suomen PAF kehysohjelman asiakokonaisuuksia jotka liittyvät haun teemaan.</p> <p>Hankkeen tutkimusalueena voi olla koko Suomen rannikko, tai pienempi pilottialue. Hankkeen tulokset tulee olla julkisia, huomioiden kuitenkin aluevalvontalain rajoitukset, ja EMKVR hankkeille asetetut vaatimukset. Hankkeen kaikki tiedot tulee luovuttaa Suomen ympäristökeskukselle (SYKE) hankkeen loputtua. SYKE sitoutuu noudattamaan edellä mainittuja ehtoja.</p> <p>Hankkeen tulosten pohjalta voidaan arvioida satelliittidatan hyödynnettävyyttä koko Suomen rannikolta. Tämä antaa mahdollisuuden vertailla samoilla kriteereillä tuotetuilla datoilla kansallisesti Natura 2000 alueiden suotuisaa suojelutasoa sekä alueisiin kohdistuvia paineita.</p>
Hallinnointitapa	<p>Hankkeen toteutuksessa noudatetaan EMKVR asetuksen kriteerit. Hakijalta edellytetään aihekokonaisuuteen liittyvää erityisosaamista. Hakijaa veloitetaan huomioimaan tarvittavin osin mitä aluevalvontalaissa todetaan pohjan syvyytietoihin ja pohjatyypitietoihin liittyen. Maanpuolustuksen kannalta on varauduttava siihen, että hankkeen satelliittidatan alueet valitaan turvallisuuskysymykset huomioiden. Rahoitus tullaan kohdentamaan vain yhteen hankkeeseen.</p>
Hankkeen arvioitu kesto	<p>Hankehaku vuonna 2023 (Q3 tai Q4). Hankkeen on loputtava viimeistään 31.12.2025.</p>
Arvioitu kokonaisrahoitus €	<p>Kokonaisrahoitus 245 029€, josta EMKVR-osuus on 196 023€ (enintään 80 % hankkeen kokonaisrahoituksesta)</p>

Hankkeen nimi	ENSUMER - Ennallistamistoimenpiteiden alueellinen kohdentaminen Suomen merialueilla
Hakija	Suomen Ympäristökeskus
Hankkeen kuvaus	<p>Tausta</p> <p>EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Biodiversiteettistrategian tavoitteita tuetaan myös Euroopan komission 22.6.2022 julkaiseman ennallistamisasetusehdotuksen avulla. Ehdotuksessa asetetaan sitovia tavoitteita ja veloitteita luonnon tilan parantamiseksi eri elinympäristöissä. Toimenpiteiden olisi katettava vähintään 20 % EU:n maa- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä, ja vuoteen 2050 mennessä kaikki ennallistamisen tarpeessa olevat ekosysteemit.</p> <p>Ennallistamisasetuksen toimeenpano edellyttää tehostettua luonnonhoitoa maalla, sisävesissä ja merialueilla. Merellä luontotyyppien tilaa heikentävät erityisesti rehevöityminen ja habitaattien katoaminen maan- ja merenkäytön</p>

muutoksen myötä. Valuma-alueilla tehtävät toimet, joilla vähennetään ravinnekuormitusta, kohentavat myös alapuolisen vesistön ja rannikkovesien tilaa. Myös merialueella tehdyt paikalliset toimenpiteet voivat parantaa heikentyneiden alueiden tilaa tehokkaasti.

Hankkeen tavoite

ENSUMER-hankkeen tavoitteena on

- määrittää ennallistamisasetuksen liitteissä lueteltujen luontotyyppien laajuus ja sijainti nykyisessä rehevöitymistilanteessa;
- määrittää näihin luontotyypeihin kohdistuvat ihmisten toiminnasta aiheutuvat paikalliset paineet;
- paikallistaa luontotyyppit, jotka eniten hyötyvät erilaisten paineiden vähentämisestä;
- tehdä ehdotus kiireellisesti toteutettavien ennallistamistoimien alueellisesta sijoittamisesta ja luonteesta.

Hanke hyödyttää ja toteuttaa suoraan ja täsmällisesti lukuisia strategioita, säädöksiä ja prosesseja:

Tämä hanke huomioi EMKVR asetuksen 32 artiklan jonka tavoitteena on kerätä, hallinnoida, analysoida, käsitellä ja käyttää tietoja meriympäristön tilaa koskevan osaamisen parantamiseksi.

Hanke fokusoi luontodirektiivin (92/43/ETY) mukaiseen alueiden hallintaa koskevien vaatimusten täyttämiseen. Hankkeen tulokset palvelevat Suomen EMKVR ohjelman 2.1.1. Toimintalinjaa (4. Kansainvälisen valtamerten hallinnoinnin vahvistaminen sekä turvallisten, turvattujen, puhtaiden ja kestävästi hoidettujen merten ja valtamerten mahdollistaminen) ja siihen kuuluvan erityistavoitteen 2.1.1.1. osaa joka liittyy kestävä merten ja valtamerten hoidon vahvistamiseen.

Hankkeen tuloksia voidaan myös hyödyntää, kun Suomi raportoi EMKVR:n CR10 indikaattoriin liittyviä tietoja (toimet, joilla edistetään ympäristön hyvää tilaa, **mukaan lukien luonnon ennallistaminen**, luonnonsuojelu, ekosysteemien suojele, luonnon monimuotoisuus, eläinten terveys ja hyvinvointi).

Lisäksi hanke toimeenpanee EMKVR ohjelmassa huomioitua Suomen kansallisen PAF kehysohjelman (Priority Action Framework) kohtaa E.2 (Site-related maintenance and **restoration measures**, within and beyond Natura 2000 E.2.1. Marine and coastal waters).

Lisäksi hankkeen tulokset palvelevat nyt valmisteilla olevan ennallistamisasetuksen merkitystä Suomelle, erityisesti asetuksesta seuraavan työ määrän ja kustannusten arviointia.

Lähestymistapa

Ennallistamistoimenpiteiden kohdentaminen valuma-alueilla

ENSUMER-hankkeessa kehitetään rannikon rehevöitymisskenaarioita, joissa rehevöitymistä (käytännössä ravinnepäästöjä) on hillitty valuma-aluekohtaisesti. Hankkeessa toteutetaan Velmussa kerättyihin lajihavaintoihin (2004–2022) perustuen lajien esiintyvyyksille, mukaillen ennallistamisasetuksen liitteissä mainittuja luontotyyppiluokituksia, jotka voidaan linkittää myös meristrategiadirektiivin ja luontodirektiivin luontotyyppeihin.

Tuottamalla esiintyvyyksille nykyhetken tilanteesta, saadaan lajien vasteet nykyiselle rehevöitymistasolle. Rehevöitymisvasteiden (tot P, N ja sameus) perusteella voidaan tuottaa lajien esiintyvyyksille, jotka kuvaavat ekosysteemin (ennallistettua) hyvää tilaa. Erotuksia tarkastelemalla voidaan osoittaa, millä alueilla rehevöitymistä hillitseviä toimenpiteitä kannattaisi toteuttaa, jotta luontotyyppien ominaisten lajien esiintyvyys todennäköisesti lisääntyisi tarkastelluilla merialueilla, ja missä hyödyt ennallistamisasetuksessa tarkasteltujen luontotyyppien kannalta olisivat suurimmat.

Paikallisten ennallistamistoimenpiteiden määrittely

ENSUMER-hankkeessa tarkastellaan myös muita ihmisen toiminnan aiheuttamia paineita. Tavoitteena on tunnistaa 'paineekomplekseja', joissa esim. samentumisen, pohjasedimentin resuspension, melun, ym. vaikutukset yhdistyvät rehevöitymiseen, sekä missä näiden keskittymien vaikutukset vedenalaiseen meriluonnon monimuotoisuuteen ovat suurimpia. Painemallinnuksen avulla voidaan tunnistaa alueita, joilla ihmisen jalanjäljen merkitys ylittää rehevöitymisen vaikutuksen (nk. nykytila), jolloin painekompleksien vaikutusten hallintaan voidaan kehittää paikallisia toimenpiteitä. Esimerkkinä luontotyyppien ennallistamista edistävästä toimenpiteistä voivat olla kosteikkojen perustaminen, avainlajien istuttaminen, sekä suoraan paineisiin kohdistuvat rajoitukset, esimerkiksi nopeusrajoitukset ja ankkurointikiellot herkillä alueilla, tai harmaiden vesien päästökielto vierasvenesatamissa potentiaalisesti meriluonnon monimuotoisissa laguuneissa. Mahdolliset ennallistamistoimenpiteet luontotyyppi-kohtaisesti määritellään hankkeen alussa yhdessä Biodiversea-hankkeen kanssa.

Kustannustehokkuuden arviointi

Vasteiden luonnetta, luontotyyppien tilan heikkenemistä ja valuma-alueiden ominaisuuksia tarkastelemalla voidaan myös arvioida, missä toimenpiteet ovat kustannustehokkaimpia.

ENSUMER-hankkeessa kehitetään toimenpiteiden alueellinen kustannusmallinnus. Yhdistämällä tietoa eri ennallistamistoimenpiteiden kustannuksista yhdistettynä alueiden saavutettavuuteen, voidaan tuottaa kustannuspintoja ennallistamistoimenpiteiden alueellisesta jakaumasta ja erityyppisten ennallistamistoimenpiteiden kustannustehokkuudesta. Hankkeen lopputuotteiden perusteella voidaan tuottaa spatiaalinen priorisointi siitä, minne ennallistamistoimenpiteitä voidaan kustannustehokkaasti ja meriluonnon monimuotoisuuden kannalta ekologisesti järkevästi kohdentaa, huomioiden

	<p>rehevöitystoimenpiteiden vaikuttavuus sekä paikallisten paineiden vähennystoimenpiteet.</p> <p>Hankeyhteistyö</p> <p>Hanke toteutetaan käyttäen erityisesti Velmu-ohjelman aineistoja. Yhteistyötä tehdään Metsähallituksen luontopalvelujen (MH LP) kanssa, joka selvittää BIODIVERSEA-hankkeessa paikallisten ennallistamistoimenpiteiden (esim. meriajokasistutukset) tehokkuutta. Ensisijaisten ennallistamiskohteiden ehdottaminen ja kustannustehokkuusanalyysi tehdään tiiviissä yhteistyössä MH LP:n kanssa. Yhteistyötä tehdään myös Luken kanssa, joka selvittää BIODIVERSEA-hankkeessa kalantuotannon kannalta merkityksellisten merialueiden ennallistamista.</p> <p>Hankkeen hallinta</p> <p>Hanke toteutetaan ilman hakumenettelyä. Perusteluna on hankkeen vaatima erityisosaaminen ja sensitiivisen datan hallinta (Suomessa luontotyyppi ja lajimallintajia on vain muutama ja he ovat tässä hankkeessa mukana. Lisäksi hanke hyödyntää meren syvyys- ja pohjatyypin tietoja joiden julkaisu on aluevalvontalain mukaan luvanvaraista. Hankkeeseen osallistuvat asiantuntijat ovat mukana myös VELMU –hankkeessa ja ovat siksi hyvin perillä tietoihin ja niiden hallintaan liittyvistä erityissäännöistä (aluevalvontalaista, ja puolustusvoimien ohjeista VELMU tietoihin liittyen). Hanke veloitetaan olemaan yhteydessä puolustusvoimien pääesikuntaan hankkeen alussa ja tarvittaessa myös työn tuloksien julkaisuun liittyen.</p>
Hallinnointitapa	Vastuutahona Suomen Ympäristökeskus
Hankkeen arvioitu kesto	1.1.2024-31.12.2025
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	<p>Kokonaiskustannus 152 044€</p> <p>EMKVR (80%)</p> <p>121 635 €</p> <p>Muu rahoitus</p> <p>30 409€</p>

Hankkeen nimi	Rannikkovartiostoyhteistyön kehittäminen 1
Hakija	Rajavartiolaitos
Hankkeen kuvaus	Rajavartiolaitos toimii Pohjois-Atlantin rannikkovartiostofoorumin (North Atlantic Coast Guard Forum, NACGF) puheenjohtajana ajalla vuonna 2023. Rajavartiolaitos

hakee NACGF-puheenjohtajakauden läpiviemiseksi ja rannikkovartiostoyhteistyön kehittämiseksi hankerahoitusta Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston vuosien 2021–2027 Suomen ohjelmasta. Rannikkovartiostoyhteistyön kehittäminen 1 -hankkeen tavoitteena on lisätä Euroopan ja Pohjois-Atlantin alueen rannikkovartiostotoimijoiden välistä yhteistyötä ja edistää yhteistyön kautta Suomen kansallisia tavoitteita. Rannikkovartiostoyhteistyön kehittämiseksi rahoitusta voidaan kohdistaa toimenpiteisiin, jotka edistävät rannikkovartiostotoimintojen parissa työskentelevien toimijoiden välistä yhteistyötä niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Euroopan muuttuneesta geopoliittisesta tilanteesta johtuen erityisesti merelliseen turvallisuuteen liittyvää viranomaisten välistä rannikkovartiostoyhteistyötä pidetään tärkeänä rahoitusta myönnettäessä

Vuonna 2007 perustetussa Pohjois-Atlantin rannikkovartiostofoorumissa kehitetään jäsenmaiden rannikkovartiostoviranomaisten välistä yhteistyötä ja tietojenvaihtoa merelliseen turvallisuuteen ja rannikkovartiostotoimintoihin liittyvissä asioissa. Foorumin jäsenet koostuvat Itämeren alueen, läntisen ja Etelä-Euroopan sekä Pohjois-Amerikan rannikkovartiostoviranomaisista. Lisäksi EU:n merelliset erillisvirastot Frontex, EMSA ja EFCA osallistuvat tarkkailijoina foorumin toimintaan.

Rajavartiolaitos on valinnut NACGF-puheenjohtajuuskautensa läpileikkaavaksi teemaksi autonomiset ja miehittämättömät järjestelmät. Suomi on jo vuosien ajan kuulunut globaalissakin mittakaavassa autonomisen merenkulun kärkimäihin, niin teknologisen osaamisen kuin kansainvälisen sääntelyn kehittämisen suhteen. Etäohjattavien ja itseohjautuvien alusten lukumäärän arvioidaan kasvavan nopeasti tulevien vuosikymmenten aikana, mikä tulee merkittävällä tavalla vaikuttamaan myös rannikkovartiostoviranomaisten toimintaan. Vastaavasti autonomisten ja miehittämättömien teknologioiden kehittyminen tuo mukanaan uusia mahdollisuuksia viranomaisille, jotka voivat hyödyntää nopeasti kehittyviä järjestelmiä omassa toiminnassaan.

Hankkeen toimenpiteet

Rannikkovartiostoyhteistyötä kehitetään hankkeen aikana järjestettävien tapahtumien avulla:

NACGF asiantuntijakokous, huhtikuu 2023

Turussa järjestettävään NACGF asiantuntijakokoukseen osallistuu arviolta 90–100 rannikkovartiostotoimintojen asiantuntijaa foorumin jäsenmaista ja EU-virastoista. Nelipäiväisen kokouksen aikana foorumin asiantuntijat käsittelevät yhdessä eri rannikkovartiostotoimintoihin liittyviä ajankohtaisia aiheita ja keskustelevat niihin liittyvistä eri maiden kansallisista parhaista käytänteistä. Kokousviikon aikana kansainvälisille osajille esitellään myös suomalaista osaamista, joka liittyy rannikkovartiostoviranomaisten kannalta keskeiseen automaatioteknologiaan sekä yleisesti suomalaiseen merelliseen osaamiseen.

NACGF GUARDEX -harjoitus, huhtikuu 2023

	<p>Huhtikuun kokousviikon yhteydessä Rajavartiolaitos järjestää ja johtaa kansainvälisen "NACGF GUARDEX" kartta- ja simulaattoriharjoituksen, johon kokouksen kansainväliset rannikkovartiostoasiantuntijat osallistuvat. Harjoituksen tavoitteena on kehittää mm. merelliseen turvallisuuteen, huumeiden salakuljetukseen, laittomaan maahantuloon, kalastuksenvalvontaan, ympäristövahinkojen torjuntaan sekä lento- ja meripelastukseen liittyvää operatiivista kansainvälistä yhteistoimintaa. Lisäksi harjoituksessa avulla demonstroidaan Suomen korkealaatuista merenkulkusimulaattoriosaamista, jota hyödyntämällä harjoitukseen on mahdollista lisätä elementtejä, jotka eivät toteudu perinteisessä karttatarjoituksessa.</p> <p><u>Rannikkovartiostoviranomaisten järjestelmätekniinen työpaja, kesäkuu 2023</u></p> <p>Osana hanketta Rajavartiolaitos järjestää kansainvälisille rannikkovartiostoviranomaisille suunnatun työpajan, joka rakennetaan kolmen etukäteen ajankohtaiseksi tunnistetun teeman ympärille:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. autonomisten ja etäohjattavien järjestelmien hyödyntäminen rannikkovartiostotoiminnoissa 2. vedenalaisen infrastruktuurin valvonta ja tilannekuvan luominen kriittisen infrastruktuurin kohteisiin 3. rannikkovartiostotoimijoiden kyberturvallisuuskyykykkyksien kehittäminen <p>Työpajan teemat palvelevat paitsi kansainvälisen rannikkovartiostoyhteistyön edistämistä, myös Suomen kansallisia meriturvallisuuden kehittämiseen liittyviä intressejä. Suomella ja Rajavartiolaitoksella on työpajan teemoihin liittyen kansainvälisesti tarkasteltuna merkittäviä kyvykkyksiä, joita voidaan paitsi demonstroida muiden maiden viranomaisedustajille, myös kehittää edelleen työpajasta saatavien tulosten avulla.</p> <p><u>NACGF päällikkökokous, lokakuu 2023</u></p> <p>Helsingissä lokakuussa 2023 järjestettävään NACGF päällikkökokoukseen osallistuu Itämeren alueen, läntisen ja Etelä-Euroopan sekä Pohjois-Amerikan rannikkovartiostoviranomaisten johtotason edustajat. Nelipäiväisen tilaisuuden aikana esitellään Rajavartiolaitoksen rannikkovartiostotoimintoihin liittyviä kyvykkyksiä, tutustutaan suomalaiseen merelliseen osaamiseen sekä vedetään yhteen Rajavartiolaitoksen Pohjois-Atlantin rannikkovartiostofoorumin puheenjohtajuuskausi.</p>
Hallinnointitapa	Vastuutahona Rajavartiolaitos
Hankkeen arvioitu kesto	Hanke alkaa 1.3.2023 ja päättyy 31.12.2023
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	<p>Hankebudjetti 187 500 €</p> <p>EMKVR: 150 000 € (80% kokonaisbudjetista)</p> <p>Muu rahoitus: 37 500 €</p> <p>Hankkeen toteutuksen kokonaiskustannusarvio on 187 500 €. Hankkeelle haettava Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston yhdenntyn</p>

	meripolitiikan kokonaisrahoitus on 150 000 €. Rajavartiolaitoksen oma rahoitusosuus (37 500 €) koostuu Rajavartiolaitoksen virkamiesten hankkeelle kohdistamasta työajasta aiheutuneista palkkakustannuksista.
--	--

Hankkeen nimi	Kansainvälisen meritilannekuvan kehittäminen
Hakija	Rajavartiolaitos
Hankkeen kuvaus	<p>Merialueiden valvonnan ja meritilannekuvan kehittämiseksi rahoitusta voidaan kohdistaa toimenpiteisiin, jotka kehittävät Suomen merialueiden valvontaan osallistuvien viranomaisten ja muiden maiden viranomaisten käytännön tason yhteistyötä. Kansainvälisellä tietojenvaihdolla on yhä merkittävämpi rooli kokonaisvaltaisen meritilannekuvan luomisessa, minkä johdosta meritilannekuvan kehittämisen tukeminen on tärkeää.</p> <p>Hankkeen toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Uusien merialueiden valvonnan yhteisen tietojenvaihtoympäristö CISE:n palvelujen ja toiminnallisuuksien määrittely ja ohjelmointi Rajavartiolaitoksen tietojärjestelmiin ○ Suomen kansallisen CISE-palvelinympäristön tietojärjestelmäyhteyksien kehittäminen ○ Johtokeskustyöskentelyn vakioitujen toimintamallien (Standard Operational Procedure, SOP) päivittäminen ja yhdenmukaistaminen CISE-tietojenvaihdon vaatimusten mukaisesti ○ Operatiivisen meritilannekuvan tietojenvaihdon pilotointi muiden maiden CISE-viranomaisten kanssa ○ Operatiivisen tietojenvaihdon pilotointi kansallisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa ○ Määritellään tietojenvaihdon käytännöt ja turvallisuusluokitellun meritilannekuvanvaihdon tekninen toteutus yhdessä Viron merellisten viranomaistoimijoiden kanssa, jotta saavutetaan nykyistä laadukkaampi meritilannekuva Suomenlahdella ○ Operatiivisten tietojärjestelmien välisten rajapintojen kehittäminen Suomen ja Viron välillä
Hallinnointitapa	Vastuutahona Rajavartiolaitos
Hankkeen arvioitu kesto	
Arvioitu kokonaisrahoitus (€)	<p>Hankkeen kokonaisbudjetti: 1 500 000 €</p> <p>EMKVR: 1 200 000 € (80% kokonaisbudjetista)</p> <p>Muu rahoitus: 300 000 €</p>

6. Toimet, joilla taataan yhdenvertaisuus, osallistavuus ja syrjimättömyys

Toiminnassa huomioidaan tarvittaessa positiivinen erityiskohtelu yhdenvertaisuuden edistämiseksi tai syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään tarvittaessa purkamalla ja korjaamalla eri alojen segregaatiota ylläpitäviä ja sukupuolistereotyyppisiin pohjautuvia rakenteita ja asenteita sekä rekrytointikäytäntöjä. Henkilöitä koskevien seurantaindikaattoreiden tiedot kerätään ohjelmassa sukupuolittain, jolloin toimenpiteiden kohdistumista eri sukupuoliin voidaan seurata ja analysoida.

Liite 1: EMKR ohjausryhmän puheenjohtaja, sihteeri ja jäsenet

Puheenjohtaja

ympäristöneuvos Jussi Soramäki, valtioneuvoston kanslia

Varapuheenjohtaja

erityisasiantuntija Nina Brander, valtioneuvoston kanslia

Jäsenet

suurlähettiläs Helena Tuuri, ulkoministeriö

apulaisosastopäällikkö Juha Vuolle, sisäministeriö

vanhempi osastoesiupseeri Matti Sirkkola, puolustusministeriö

lainsäädäntöneuvos Jyri Inha, valtiovarainministeriö

neuvotteleva virkamies Heikki Lehtinen, maa- ja metsätalousministeriö

neuvotteleva virkamies Eero Hokkanen, liikenne- ja viestintäministeriö

neuvotteleva virkamies Janne Peltola, työ- ja elinkeinoministeriö

ympäristöneuvos Jan Ekebon, ympäristöministeriö

kalatalousylitarkastaja Harry Kaasinen, Varsinais-Suomen ELY-keskus

Varajäsenet

vastuuvirkamies Anu Kynkäänniemi, ulkoministeriö

rajaturvallisuusasiantuntija Valtteri Viitala, sisäministeriö

erityisasiantuntija Pasi Pajunen, puolustusministeriö

budjettineuvos Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö

neuvotteleva virkamies Timo Halonen, maa- ja metsätalousministeriö

erityisasiantuntija Katja Peltola, liikenne- ja viestintäministeriö

johtava asiantuntija Anita Silanterä, työ- ja elinkeinoministeriö

neuvotteleva virkamies Tiina Tihlman, ympäristöministeriö

johtava kalatalousasiantuntija Tuomas Oikari, Varsinais-Suomen ELY-keskus